

Az állattenyésztés fejlődésének lehetséges új hajtóerői

Szabó Mátyás (Ph.D.)

egyetemi tanársegéd

2015. november 20.

Az előadás kontextusa és tartalma

- Saját kutatási terület
 - Ágazati tervezés helye ebben
 - MRTT előadás?!
-
- Gyors áttekintés
 - Alágazati gazdasági jellemzők
 - Hajtóerők (technológiai, környezeti és társadalmi)

Áttekintés

- Magyarország – mezőgazdasági exporttermelés
–11%-os bővülés 2014-ben
- A növénytermesztés aránya növekszik, az állattenyésztésé mérséklődött.
- Mezőgazdasági beruházások bővülése
–20,5%-kal
- A mezőgazdasági foglalkoztatottak száma növekszik
–2,7%-kal nőtt
- Szerkezetátalakítások
–Egyre elterjedtebb a humánus állattartás
- Technológia fejlődés
➤Hatékonyabb termelés
- Környezetvédelem egyre nagyobb szerepe
– GMO mentesség, tájvédelem stb.

Szarvasmarha-tenyésztés

– Tejszektor

- AKI 2015. augusztus:
 - 22-25%-os kiviteli ár csökkenés
 - 5,8%-os növekedés a nyerstej termelésben
 - 7,7%-os növekedés a leszállított nyerstej mennyiségben
 - 9,9%-os növekedés a sajtermelésben
 - A magyar tejszektor az EU tejtermelésének 1,15-1,2%-át adja
- EU Bizottság: 5-6%-os keresletcsökkenés várható

– Hússzektor

- AKI 2015. augusztus:
 - 4,19%-os növekedés a vágótehén termelői árában
 - 17,4%-kal nőtt a vágások száma
- EU Bizottság: Tehénállomány 0,7%-kal csökkenhet 2016-ban
Marhahús termelés 2015-ben 1,8%-kal
2016-ban 0,7%-kal csökkenhet

Juh tenyésztés

–AKI 2015. augusztus:

- 6,16%-os növekedés a tenyésztésben
- 10%-os növekedés a vágások számában

➤EU Bizottság: juh- és kecskehús termelés 2015-ben 1,5%-kal
2016-ban 0,4%-kal nőhet.

Sertésenyésztés

–AKI 2015. augusztus:

- 3,22%-os csökkenés a hazai termelésből származó vágósertés termelői árában
- 12,6%-os növekedés a vágások számában

➤EU Bizottság: sertéshús termelés 2015-ben 2,7%-kal
2016-ban 0,5%-kal nőhet.

Baromfitenyésztés

–AKI 2015. augusztus:

- 4,03%-os, illetve 0,03%-os csökkenés a vágócsirke és a vágópulyka termelői árában
- 4,99%-os növekedés a tojás csomagolóhelyi árában
- 19,5%-os növekedés a vágócsirke vágások számában

➤EU Bizottság: baromfihús termelés 2015-ben 2,6%-kal
2016-ban 01,1%-kal nőhet.

Az állattenyésztés jövője

- Élelmiszerbiztonság felértékelődése – klímaváltozás elleni küzdelemmel kiegészülve
- Agrárágazat szereplőinek előregedése → Tudásátadás fontossága
- Génmanipulált élelmiszerek, termékek elterjedése vagy elkerülése
 - Takarmánygyártás minősége
- Fogyasztási szokások változása
 - kalóriaszegény, egészségmegőrzésre törekvő életmód elterjedése
 - hangsúly a kisebb hús- és tejtermék-fogyasztáson és nagyobb zöldségfogyasztáson
 - Csökkenő import
- Környezetvédelem, humánus állattartás erősödése
 - Extenzív és öko állattartás – profittermelés csökken, minőség növekszik

Öko gazdálkodás lóerővel

Technológiai fejlődés

- Lassú elterjedés, bonyolult és tökeigényes folyamat
- Fejlődés az állategészségügyi, funkcionális élelmiszerek, valamint a speciális takarmánykiegészítők és adalékanyagok kutatása területén
 - Betegségek kiküszöbölése, termelés növelése, élettartam növelése
- Az agrár- informatika, tartástechnológia, állategészségügy és szaporodásbiológia fejlődése
- Állományok genetikai fejlesztése egyre fontosabbá válik
 - Biotechnikai módszerek elterjedése a gyakorlatban
 - Ivarzás-szinkronizálás, az ellésszinkronizálás, az embrióátültetés
 - A genetikailag módosított állatok által termelt speciális fehérjék alkalmazása a humán terápiában és egyéb sejtenyésztési klónozási technikák
 - Össejtek, sejt kultúrák kutatása

Technológiai fejlődés

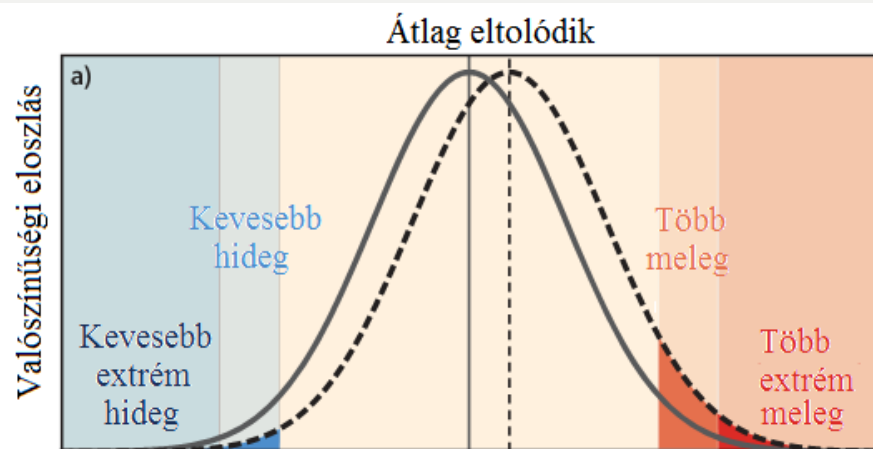
- Trágyaszeparátor rendszerek
 - Újrahasznosítás a növénytermesztés részére
 - Biogázüzemek elterjedése
- A nanoméretű agrokemikáliák elterjedése
 - Műtrágyák, peszticidek, biocidek, állatgyógyszerek
 - A gyakorlatban egyelőre kevésbé valósulnak meg
 - Takarmányadalékok csökkenthetőek, kisebb környezeti hatás, toxinok takarmányból történő eltávolítása
 - Nanovakcinák

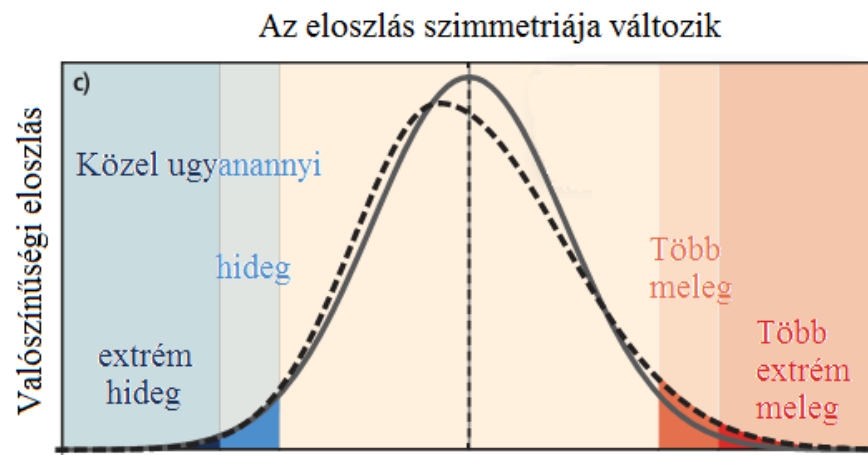
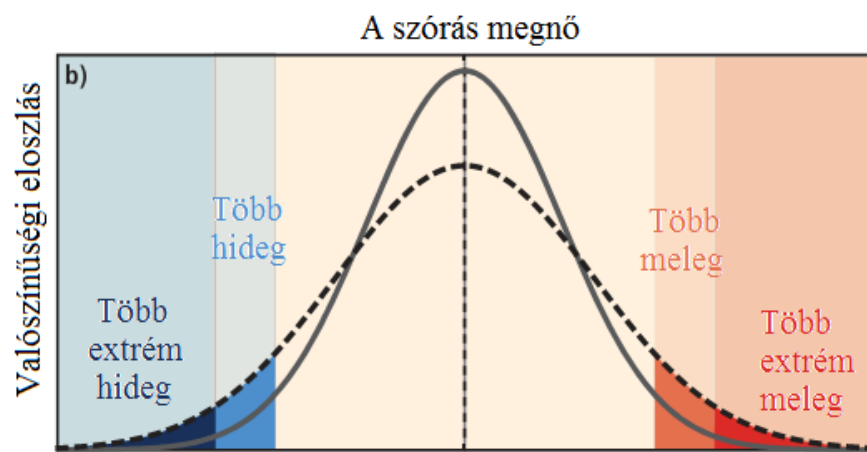
Klíímaváltozás

- Nagyban befolyásolja a termelést
 - Utóbbi évek hőségnapja és csapadékhiányai
- Gabonatermesztés kevesebb kockázattal jár, mint a zöldségtermesztés
 - Gabonafelesleg raktározása, logisztikája problémás lehet
- A megelőzés emeli a költségeket
 - Árnyékolók építése, szellőztetés, szigetelés az állattartó épületekben, legelők, állattartó épületek és telepek környékének fásítása
 - Helyi adottságok nagyobb arányú kihasználása
 - Trágyakezelés fontossága
 - Vízellátás fokozott fontossága
- Eddig ismeretlen paraziták és kártevők megjelenése, betegségközvetítő vektorok megváltozása

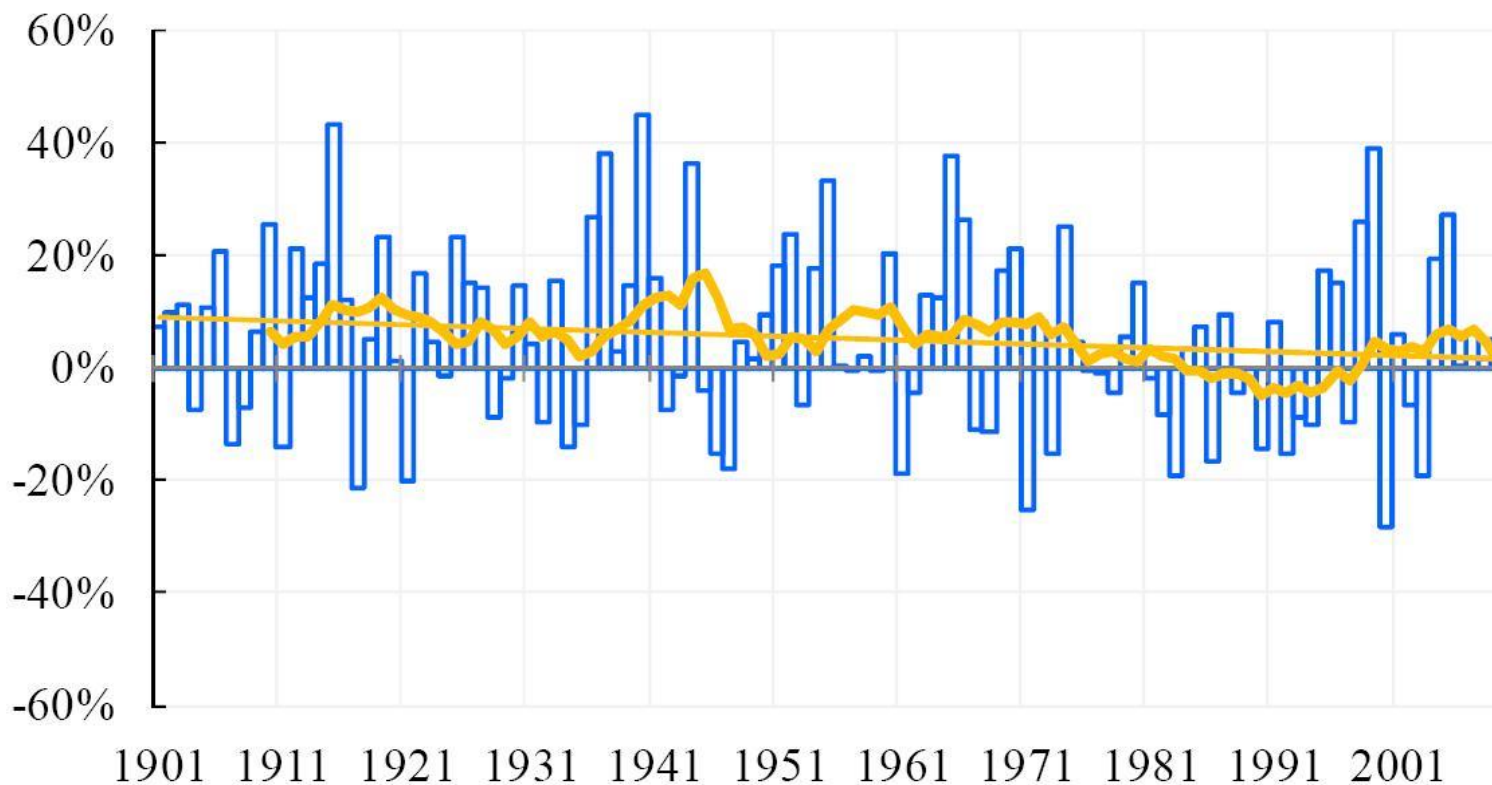

Az éghajlatváltozás lehetséges hatásai az időjárási paraméterek valószínűségi eloszlására a hőmérséklet példáján (IPCC, 2012 alapján)

Az évi csapadékösszegek országos átlagainak anomáliái 1901-2009 között – az 1971-2000-es átlaghoz viszonyítva, a tízéves mozgó átlaggal és a trenddel (Lakatos, 2010)

Társadalmi vonatkozások - Háztáji gazdálkodás jövője

- Öngondoskodás felélesztése
 - Az elmúlt időszakban kezdett eltűnni ez a fajta gazdálkodási forma
- Élelmiszerbiztonság elősegítése – egészséges táplálék fontossága
- A mesterségesen előállított, „felpuffasztott” tömegélelmiszerekkel szembeni minőségi alternatíva
- Bevétel, jövedelem-kiegészítés a vidéki családok számára
 - Egészséges élelmiszer a rászorulóknak
- Egyidejűleg elindított képzési programok hozzájárulnak a tudásátadáshoz

Források

- Magyarország kormánya. B/3566. számú jelentés az agrárgazdaság 2014. évi helyzetéről, 2015. november
- Agrárpiaci információk, AKI, 2015. augusztus
- Kozák János, Állattenyésztés, Debreceni Egyetem Agrár- és Műszaki Tudományok Centruma Agrárgazdasági és Vidékfejlesztési Kar, Debrecen, 2007,
- Papp Gergely, Sustainability in the livestock sector, Debrecen, 2011. 05.29.
- Andreas Schmidt, European Livestock Sector, Trade and Development, DG Trade, F3 Food-Related Sector
- Sisák István, Bevált gyakorlatok a fenntartható talajművelésben - A klímaváltozás hatása a talajokra, 2015. november 12.
- <http://www.matud.iif.hu/2014/06/11.htm>
- <http://www.mkk.szie.hu/erdeklodoknek/godolloi-eszmecsere-a-haztaji-gazdalkodasrol>

Köszönöm a figyelmet!

Email: szaboTmatyas@tatk.elte.hu

Tokaj kulturtáj